

Helpdesk is een vaste rubriek waarin vragen en problemen met betrekking tot computergebruik worden behandeld.

— **Cursus beheer van de thuis-pc**

Een van de nieuwe cursussen uit het aanbod van het RC dit najaar is gericht op het beheer van de thuis-pc. Naarmate de mogelijkheden van de hedendaagse pc toenemen, nemen de moeilijkheden (en frustraties) omtrent de pc ook toe. Om thuis veilig en zonder problemen met de pc te kunnen werken, is een verantwoord beheer noodzakelijk. De nieuwe cursus richt zich dan ook niet op de professionele beheerder van pc-systemen of netwerken, maar op de thuisgebruiker die zich niet te snel machteloos wil voelen.

In deze helpdeskrubriek alvast een aantal tips en voorbeelden met betrekking tot onderwerpen die tijdens de cursus aan bod komen.

— **Beheer van de schijven: — schijfcontrole**

De - vaak grote - schijven van een moderne pc behoeven enig onderhoud om ze betrouwbaar en snel hun werk te laten doen. Als u de kwaliteit van een schijf niet

meer vertrouwt, kunt u deze op beschadigingen of zwakke plekken laten controleren door Windows. Tekenende erop kunnen wijzen dat de schijf beschadigd of aan vervanging toe is zijn:

- het opslaan of lezen van een bestand duurt *veel* langer dan normaal;
- het gebruikelijke ratelen van de schijf bij het lezen of schrijven vertoont een *ritmisch patroon* dat zich herhaalt.

Er zijn twee manieren waarop Windows de schijf kan controleren: slechts nagaan of de administratie deugt (dit gaat snel), of behalve dat, ook het gehele oppervlak van de schijf inspecteren en controleren of het magnetisch overal in orde is.

U vindt de schijfcontrole (ook wel *Chkdsk*, CheckDisk genaamd) bij de andere hulpmiddelen op het tabblad *Tools(Extra)* van de schijfeigenschappen:

- Klik in de Explorer met de rechtermuisknop op de schijf die u wilt controleren en kies uit snelmenu de optie *Properties (Eigenschappen)*. Kies in het venster *Properties (Eigenschappen)*, het tabblad *Tools (Extra)*;
- Klik op de knop *Check Now (Nu controleren)*.
- In het volgende venster kunt u aangeven of u wilt dat Windows automatisch eventuele fouten in de administratie herstelt. Daarnaast kunt u aangeven of

Windows moet zoeken naar zogenaamde bad sectors, zwakke plekken in de schijf, en daarvan moet proberen de gegevens op een andere plaats in veiligheid te brengen (en de beschadigde gebieden buiten werking stellen).

— **Beheer van programma's: — compatibiliteitsmodus**

Sommige programma's draaiden goed onder vorige versies van Windows, maar niet langer onder Windows XP. Soms werkt zo'n programma alsnog als u dit laat draaien in de compatibiliteitsmodus (*Compatibility Mode*) van Windows. Dit gaat als volgt:

- Installeer het programma normaal. Het wordt nu opgenomen in het Start-menu, maar werkt dus niet goed;
- Klik nu met de rechtermuisknop op de menukeuze in het Start-menu waarmee het programma gestart wordt, en kies uit snelmenu *Properties (Eigenschappen)*;
- Kies vervolgens het tabblad *Compatibility (Compatibiliteit)*;
- Vink het bovenste aankruisvakje aan ('Run this program in compatibility mode'), en kies uit de lijst daaronder de Windowsversie waaronder het programma nog goed werkte.

Vaak is deze instelling al voldoende om het programma normaal te laten functioneren. Mocht dat niet zo zijn, dan kunt u ook de andere

aankruisvakjes aanvinken. Als een programma in een lagere resolutie draait of minder kleuren gebruikt, heeft het minder geavanceerde functies van Windows nodig, en kan er alleen daardoor al minder misgaan.

Deïnstallatie door Windows

Om een programma te verwijderen van de pc moet in feite een omgekeerde installatie worden uitgevoerd. Niet alleen moet het programma zelf en alle bijbehorende bestanden van de schijf worden verwijderd, maar ook de administratie van Windows moet worden aangepast opdat Windows er niet meer van uitgaat dat het programma beschikbaar is. Het moet uit het Start-menu worden gehaald en eventuele snelkoppelingen moeten van het bureaublad worden verwijderd. Als de applicatie speciale documenten maakt, dan moet de associatie van het programma met de bijbehorende bestandextensie worden opgeheven, zodat Windows niet meer naar het programma zoekt als u dubbelklikt op een document dat ermee gemaakt is.

Windows houdt van alle geïnstalleerde programma's bij welke wijzigingen deze in het systeem hebben aangebracht. Als u Windows ook het deïnstalleren laat uitvoeren, zullen al deze veranderingen ongedaan worden gemaakt. Het gaat als volgt:

- Kies uit het Start-menu: *Control Panel, Add or Remove Programs (Configuratiescherm, Software)*.
- Zodra u een programma in deze lijst selecteert, laat Windows u zien hoeveel ruimte dat in beslag neemt, of u het vaak gebruikt, en wanneer dat voor het laatst gebeurde. Bovendien verschijnen er de knoppen *Change (Wijzi-*

gen) en *Remove (Verwijderen)*.

- De knop *Change (Wijzig)* gebruikt u om **onderdelen** van het programma te verwijderen (of aan de installatie toe te voegen). Met *Remove (Verwijderen)* deïnstalleert u het **gehele** programma.

- Sommige softwareproducenten leveren bij het programma ook een apart deïnstallatieprogramma. Doorgaans kunt u dit vinden via het Start-menu, in dezelfde groep als de applicatie zelf. Deze route kunt u gebruiken als alternatief voor deïnstalleren via Windows (doorgaans laat dit programma het echte deïnstalleren op de achtergrond door Windows uitvoeren, net als boven).

Verwijder een programma dus nooit van de harde schijf door het bijbehorende bestand te vernietigen (bijv. vanuit de Explorer) tenzij er geen andere mogelijkheid is.

Veiligheid: firewall

Voor pc-gebruikers die langdurig online zijn, is het essentieel om naast een virusscanner gebruik te maken van een *firewall*. Een firewall is een programma dat alle poorten (deze zorgen voor de verbindingen met het internet) van de pc dicht zet.

In Windows XP is standaard een firewall ingebouwd, de Internet Connection Firewall (ICF). Deze kunt u als volgt aanzetten:

- Start-knop: *Control Panel, Network and Internet Connections, Network Connections (Configuratiescherm, Netwerk en Internetverbindingen, Netwerkverbindingen)*.

Er verschijnt nu een lijst van alle netwerkverbindingen, doorgaans is dat er slechts één.

- Klik met de rechtermuisknop op de naam van de verbinding en

kies uit het snelmenu *Properties (Eigenschappen)*.

- Kies nu het tabblad *Advanced (Geavanceerd)*, en vink het aankruisvakje aan voor de optie 'Protect my computer and network by limiting or preventing access to this computer from the Internet'.

De firewall van Windows is redelijk effectief tegen aanvallen **van buitenaf**, ook al blijven enkele poorten die voor het functioneren van Windows essentieel worden gemaakt open staan.

Als het de indringer echter op een of andere manier gelukt is, bijvoorbeeld via een virus (of Trojaans paard), op uw pc een programma te zetten dat zelf het initiatief neemt voor contacten met de buitenwereld, dan treedt deze standaardfirewall daar niet tegen op.

Commerciële firewalls, zoals die van Norton/Symantec, McAfee, maar ook (voor particulier gebruik) gratis firewalls, zoals ZoneAlarm en Kerio, beschermen uw pc wel hiertegen. Aan de gebruiker wordt dan echter telkens om toestemming gevraagd, en het is lang niet altijd eenvoudig uit te maken of die toestemming gegeven moet worden.

Wees erop bedacht, dat de firewall ook wel eens ten onrechte bepaalde functies van een programma kan blokkeren. Als een programma niet goed meer werkt, een website niet meer bereikbaar is, of zich zeer traag opent, dan zou dit kunnen liggen aan de firewall. Schakel in dat geval de firewall tijdelijk uit en kijk of het probleem verdwijnt. Is dat het geval, probeer dan de instelling van de firewall zodanig te wijzigen dat het geblokkeerde programma de vrijheid krijgt die het nodig heeft.